

Н.С.Оңласынова

А.Байтұрсынов атындағы Тіл білімі институтының 2 курс магистранты.
Алматы қаласы, Қазақстан

АРНАУЛЫ МАҚСАТТАҒЫ ТІЛДІҢ ҚАЛЫПТАСУЫ МЕН СИПАТЫ

Аннотация: Қазіргі лингвистикада арнаулы мақсаттағы тілді зерделеу ұзаққа созылды. Түрлі дәстүрлер қажеттілігіне қарай арнаулы мақсаттағы тілді пайдалану коммуникациясы сипаты жағынан әлеуметтік-тарихи болып келеді. Арнаулы мақсаттағы тіл лингвистикалық аспект тұрғысынан тарихи еңбек бөлінісі нәтижесінен бөлініп шықты. «Арнаулы мақсаттағы тіл» арнайы мақсаттар үшін тіл – лингвистикалық аспект. Бұл мақалада соңғы уақытта лингвистикада пайда болған арнаулы мақсаттағы тілдің қалыптасуы, дамуы қарастырылады.

Мақалада соңғы уақытта лингвистикада пайда болған арнаулы мақсаттағы тілдің қалыптасуы, дамуы, тарихы қарастырылады. Бұл лингвистика сала-сының арнаулы лексика-грамматикалық бірліктері, коммуникативтік белгілі өлшемдері, арнаулы мамандық терминдері бар, сондықтан бұл саланы зерттеудің өзектілігі әлеумет тарапынан сұраныс тудырады.

Тірек сөздер: кәсіби коммуникация, арнаулы мақсаттағы тіл, сөз, мәтін

Н.С. Оңласынова

Магистрант 2 курса Института языкознания им. А. Байтұрсынова,
Алматы, Казахстан

ФОРМИРОВАНИЕ И ХАРАКТЕРИСТИКИ ЯЗЫКА СПЕЦИАЛЬНОГО НАЗНАЧЕНИЯ

Аннотация. В современной лингвистике изучение специального языка заняло много времени. В зависимости от потребностей разных традиций использование специального языка носит социально-исторический характер. Лингвистический аспект специального назначения был отделен от лингвистического аспекта в результате разделения исторической работы. «Язык специального назначения», это язык специального назначения – лингвистический аспект. В статье рассматривается становление и развитие языка специального назначения, недавно появившегося в лингвистике.

В статье рассматриваются история, развитие и история языка специального назначения, возникшего в лингвистике в последнее время. Существуют специальные лексические и грамматические единицы в области лингвистики, определенные коммуникативные критерии, специальные термины, поэтому актуальность этой отрасли востребована общественностью.

Ключевые слова: профессиональное общение, язык специального назначения, слово, текст

N.S. Onlasynova

2nd year undergraduate student of the A. Baitursynov Institute of Linguistics,
Almaty, Kazakhstan

FORMATION AND CHARACTERISTICS OF A SPECIAL-PURPOSE LANGUAGE

Annotation. In modern linguistics, learning a special language has taken a long time. Depending on the needs of different traditions, the use of a special language has a socio-historical character. The linguistic aspect of special purpose has been separated from the linguistic aspect as a result of the division of historical work. «Special purpose language» is a special purpose language - linguistic aspect. The article examines the formation and development of a special-purpose language that has recently appeared in linguistics.

The article considers the history, development and history of a special- purpose language that has emerged in linguistics recently. There are special lexical and grammatical units in the field of linguistics, certain communication criteria, professional terms, therefore the relevance of this field is in demand by the public.

Keywords: professional communication, special language, word, text.

Қазіргі заманғы лингвистикада және әдістемелік әдебиеттерде арнаулы мақсаттағы тіл туралы тұжырымдамалар кеңінен қолданыла бастады. Алайда оларға қатысты анықтамалар, ережелер тілдің функционалдық түрленуіне байланысты қарастырылады, себебі олар белгілі бір сала бойынша сапалы және тиімді қарым-қатынасты қамтамасыз етеді.

Ғылыми әдебиеттерде арнаулы мақсаттағы тілдің құрылымы мен мазмұны, ғылыми мәселелеріне қатысты зерттелінген ғылыми көзқарастардың бірізділігі жоқ деп айтуға болады. Бірақ қазіргі лингвистикада осыған қатысты басқа да жақын ғылыми тұжырымдамалар бар. Атап айтқанда, тіл, тіларалық, функционалды стиль, тіркеу, жанр, арнаулы мақсаттағы тіл тұжырымдамасының құрылымы мен мазмұнына қатысты осындай түсініктер ұшырасады [1].

Алға қойылған мақсаттарға жету жолында мынандай талап етілетін келесі міндеттерді шешу көзделінеді: 1) арнаулы мақсаттағы тіл тұжырымдамасының пайда болу және даму тарихын зерттеу, оның көлемін анықтау. 2) Қазіргі лингвистикадағы «арнаулы мақсаттағы тіл» және «функционалдық стиль», «тіркеу», «жанр» ұғымдары арақатынасын анықтау [2].

Қазіргі лингвистикада арнаулы мақсаттағы тілді зерделеу ұзаққа созылды. Түрлі дәстүрлер қажеттілігіне қарай арнаулы мақсаттағы тілді пайдалану коммуникациясы сипаты жағынан әлеуметтік-тарихи болып келеді. Арнаулы мақсаттағы тіл лингвистикалық аспект тұрғысынан тарихи еңбек бөлінісі нәтижесінен бөлініп шықты. Еңбектің түрлі бөлінісінің пайда болуынан әр түрлі мамандыққа қатысты алынған білімдер мен ұғымдар түзіле бастады. Соған қатысты арнайы білімдердің тілі шоғырландырылды, әр салада білім алуға және әртараптандырылған ғылыми пәндер және оның мамандары пайдаланатын тіл қажет болды, сонымен қатар өндіру мен тұтынуға қатысты сөздік қор жинақталды.

Арнаулы мақсаттағы тілге негізінен адамдардың қарым-қатынасы кезінде арнаулы мамандыққа қатысты сөйлеу қызметін қамтамасыз ететін коммуникация

қажет болды. Арнаулы мақсаттағы тіл тұжырымдамасы мәтін формасындағы ауызша және жазбаша дискурс түрінде жасалынды. Олар түрлі зерттеуден пайда болды, белгілі мамандыққа қатысты сөз сөйлеу қызметінен сөйлесу үшін арнайы (кәсіптік) тақырыптарға қарай бейімделіп отырды. Арнаулы мақсаттағы тіл мәтіні, ол – үнемі жинақталған мәтін болып табылады және арнайы білім қоры жинақталады, соған қатысты тілдік бірліктер сақталады.

XX ғасырдың екінші жартысында арнаулы мақсаттағы тіл өзінің дамуының жана кезеңдерін бастан кешірді. Арнаулы мақсаттағы тілдің мақсаты – халықаралық ғылымдағы позициялар, технология, сауда және мәдениетаралық үдерістертегі жаһандық коммуникация үшін ағылшын тілі пайдаланылды, ол бір арнайы мамандық тілі ағылшын тілінің айналасына шоғырланды.

Қоғамдық өмірде интернационалдандыру және ағылшындандыру жиі үдеріс алды. Оның басты себептері: халықаралық алмасулар, халықаралық конференциялар, трансұлттық зерттеулерді кеңейту, халықаралық жобаларды құру, кәсіпорындар мен мекемелердің консорциумы, ғаламдық ғылыми, өндірістік, білім беру үрдістері және басқа да интернет коммуникация түрлері, электрондық пошта, ағылшын тіліндегі хабарлардың артуы, ағылшын тілінде жарияланған журналдардың саны, ағылшын тілінде сөйлемейтін елдердегі тіл және жұмысшылар тілі және т.б. Мұның бәрі арнайы мәдениеттерді онтайландыру үшін мәдениетаралық коммуникациядағы байланыс қажеттілігіне әкеледі, сондықтан арнаулы мақсат тілін оқып үйрету талап етіледі.

Арнаулы мақсаттағы тіл тұжырымдамасының пайда болуы және дамуының эволюциясы төмендегі үш тұғырнамадан тұрады: тарихи (прагматикалық), лингвистикалық және лингводидактикалық.

Т.Хатчинсон және А.Уотерст арнаулы мақсат тіліне ықпал еткен екі басты тарихи оқиғаны негізге алады: 1) дүниежүзілік соғыстың аяқталуы және 2) мұнай дағдарысы. Басты себептерін атасақ: қоғам өміріндегі негізгі тарихи оқиғалар, арнаулы мақсаттағы тіл тұжырымдамасының пайда болуы және дамуына айтарлықтай ықпал етті. 1970-жылдардағы дағдарыс және ғылыми-техникалық дамудың төндессіз өсуі және экономикалық қызмет және оның ішінде негізінен экономикалық қуаттың арқасында ағылшын тілінің қажеттілігі, ағылшын тілінің халықаралық тілге айналуы т.б. [3].

Соғыстан кейінгі дамудың нәтижесінде және дағдарыстан кейінгі жағдайларды зерттеу үшін ағылшын тілін, сонымен қатар арнаулы мамандық тілін қажет етті. Енді ағылшын тілі «өнер үшін өнер» тілі емес, ол яғни ағылшын тілінің тағдыры халықтың қажеттіліктеріне қарай қызмет етуге арналды.

Т.Хатчинсон және А.Уотерстердің пікірі бойынша арнаулы мақсаттағы тілдің дамуына ең үлкен әсер еткен лингвистика саласында екінші себеп басты төңкеріс болды. Бұрыннан қалыптасқан тіл ғылымындағы формальды парадигманы өзгерту үшін мына мәселеге назар аудару қажет болды. Лингвистер енді тілді формальды сипатта оқыту емес, белгілі ситуативті контексте әрі ситуативті коммуникация мақсатында оқытуды басты назарда ұстау керек болды. Т.Хатчинсон және А.Уотерстердің пікірі бойынша үшінші себебі оқыту мақсаты бойынша: бірінші-ден, тілдің өзгеруі байланыс жағдайының өзгеруіне әкелді, екіншіден, мазмұнды өзгерту қажеттілігін түсіну үшін мотивацияға байланысты оқыту және білім алушының жеке талаптарын қанағаттандыру қажеттіліктері айтыла бастады [3].

Қазіргі лингводидактикада арнаулы мақсаттағы тіл теориясы жеке тұлғаға бағыт-

талған деген атқа ие болды.

Жоғарыда айтылғандай арнаулы мақсаттағы тіл дамуы екі бағытта жүргендігін дәлелдейді: лингвистикалық және лингводидактикалық. Бір жағынан ол тілдің жүйелілік-құрылымдық қалыптасуын функционалдық тұрғыдан зерттеумен байланысты болса, екіншіден арнаулы мақсаттағы тіл коммуникацияның құралы ретінде оқытудың әдістерімен байланысты болды. Сол себепті бұл ауқымдағы лингвистикалық немесе лингводидактикалық барлық зерттеулер функционалды грамматикаға бағытталған болып саналады. Бұдан біз арнаулы мақсаттағы тілдің лингвистикалық және лингводидактикалық зерттеулердің нысаны ретіндегі үздіксіз байланысын көреміз.

Бұл мақалада арнаулы мақсаттағы тілдің лингвистикалық аспектісі қарастырылады. Жоғарыда көрсетілгендей, лингвистикалық тұрғыдан арнаулы мақсаттағы тіл – мамандардың қалыпты және тиімді байланысын қамтамасыз етуді көздейтін тілдің функционалдық көпқырлылығы. Арнаулы мақсаттағы тіл атауының өзі функционалдық көпқырлылығымен, арнайы шектелген зерттеу ауқымымен және қарым-қатынас жағдаятымен толыққанды саналады. Соған қарамастан, терминологиялық қателіктер кетпес үшін арнаулы мақсаттағы тіл ұғымын онымен тығыз байланысты «функционалдық стиль», «регистр», «жанр» және әр түрлі авторлар атап жүрген «тілдің функционалдық көпқырлылығы» ұғымдарымен салыстыру аса қажетті болып саналады. «Тіларалық» ұғымын анықтаудың түрлі жолдары бар. Қазіргі шетелдік лингвистикада тіларалық тақырыптық диапазонына сай коммуникацияны жүзеге асыру үшін шектелген лексикалық және грамматикалық құрылымдардың жиынтығы ретінде түсіндіріледі.

Барлық коммуникативтік ситуацияларда табиғи тілдің барлық семантикалық және синтаксистік байлығының барлық қоры толық пайдаланылмайды. Сондықтан коммуникацияға қатысушылар лексикалық және грамматикалық шектеулі тіларалықтарын жасайды. Оларға тарихи тіларалықтар, сауда жаргондары, пиджиндер жатады. Оның пайда болуы адамдардың бір-бірімен байланысқа түсу нәтижесінде болды. Олар шет тілін жетік білмесе де, шектеулі бір ортақ тақырыпта қарым-қатынас жасауға тиіс болады, жиі қолданатын сауда тілдерін пайдаланады.

Тіларалық түсінік XX ғасырда «арнаулы мақсаттағы тілді» (мысалы, моряктар мен заңгерлердің термині) білдіру үшін пайдаланылған. Осы түсіндірменің негізінде шетел тілін үйрену үрдісін жеңілдетуге арналған 1930-жылдарда құрылған «базалық ағылшын» тілінде Ч. Огденде шеті тілін оқытуға арналған еңбегі бар. Онда 850 сөз және синтаксистік ережелердің шектеулі жиынтықтары бар. Бұл тұжырымдамада тіларалықтың кейбір жасандылықтары байқалады. Ережеге сай бұндай тіларалық терминдер шет тілін жоғарғы оқу орындарында, заңгерлер мен металлургтардың үйренуіне қолайлы етіп соған сәйкес үйлестіріп жасалған.

Бұл оқыту жөніндегі пікірталас әр түрлі. Сондықтан, лексика-грамматикалық шектеулері жоқ, коммуникациялық жағдаймен шектелетін, жасанды түрде модельдеуге болатын байланыс құралдарына қатысатын, белгілі бір тақырыптық аймақты сипаттайтын тілдің коммуникация үдерісін инвестициялаудың мақсаттары мен шет тілін белгілі бір мақсаттарға үйрететін «арнаулы мақсаттағы тіл» тіл табиғатының бір бөлігі ретінде қарастырылады. Тіл – байланыс құралы, әрі білімді объективтендіру тәсілдерінің бірі. Ал, білім – адам ақыл-ойын қозғайтын, тәжірибе арқылы нәтиже беретін іс-қимылдың жауабы.

Арнаулы мақсаттағы тіл – арнайы дайындығы бар (қолөнер, кәсіп, пән, ғылым) белгілі бір саладағы мамандық аясында шектелетін тіл түрі. Сонымен қатар, ол

арқылы мамандарды абстракция мен мамандандырудың төменгі деңгейлі қосымшасын түсіндіруге арналған қосымша құралдар болады. Мысалы, оқулық, білім құралдары, оқу-әдістемелік құралдар. Сонымен қатар, арнайы білім кейбір аксиома мен шындықтар арқылы біртұтас білімге (энергияның сақталу заңы, тартылыс заңы, саннан сапаға өту т.б) кіруі мүмкін. Сондықтан тіларалық тұжырымдаманы «арнаулы мақсаттағы тіл» деп түсінуге болады.

«Арнаулы мақсаттағы тіл» өз кезегінде кәсіби мамандардың бір-бірімен байланысын жақсарту үшін ұсынылады, сол кезде тіларалық тұжырымдаманы іске қосады, берілген тақырыптық салада білімін және білім беру мақсаттары үшін арнайы білімді абстракцияның төменгі деңгейінде әрі түпкілікті мақсаттарға арналған тілді осы пән бойынша біртұтас білімді сипаттайды.

«Арнаулы мақсаттағы тіл» және функционалды стиль қазіргі заманғы лингвистиканың бір түрі немесе басқа әлеуметтік маңызды салада адамдар сөйлейтін және осы саладағы әңгіме қарым-қатынастың ерекшеліктеріне байланысты әдеби тіл ретінде түсіндіріледі. Функционалды стильдің пайда болуы және адам қызметіндегі әр түрлі салалардағы қарым-қатынас жағдайларының ерекшеліктеріне байланысты әрі әр стильдің ерекшелігі осы саладағы тіл функциясының ерекшеліктерінен туындайды. Тілдің функционалдық стилі қоғамдық маңызы бар сөйлеу тәжірибесінің әлеуметтік маңызды саласымен тікелей байланыстырылады, басқаша айтқанда, байланыс және қызмет саласы болып табылады. Функционалды стильдің тілмен орындалатын функцияларының айырмашылығымен байланысты. Функционалды стилдің негізі былайша бөлінеді: 1) түрі (аясы), 2) индивид қызметі (қарым-қатынас) оның әлеуметтік сөйлеу қарым-қатынасының сыртқы әлеммен байланысы, яғни әлеуметтік өзара әрекеттесу процесінде тұлғаның қарым-қатынас функциясын анықтайды.

Осыған сәйкес стильдерді былайша бөлуге болады: өндіріс (оның функциясы – материалдық тауарлар өндірісін ұйымдастыру); техникалық (оның функциясы белгілі бір мақсатта тілді жетілдіру мен еңбектің тиімділігінің тілдік аспектісі); тұрмыстық (оның функциясы отбасыларды, олардың тұрмыстық және басқа да күнделікті тіршілігін қолдау); көркемдік (әдебиет және кино функциясы тыңдаушы немесе оқырманның ерік-жігеріне, санасына, сезіміне әсер ету); публицистикалық (газеттер, журналдар, радио, телевидение, ғаламтор) осы функциялар тек әлеуметтік маңызды ақпаратты ұйымдастыру және тарату ғана емес, сонымен қатар тыңдаушы немесе оқырманның ерік-жігеріне, сезіміне әсер етуі болып табылады. Соның ішінде әлеуметтік тәрбие, діни, оның функциясы Құдайға сенуді қалыптастыру және қолдау, жаратылыстың ерекше күштеріне сену, анықталған моральдық құндылықтарды беру, ғылыми, оның функциясы теориялық жүйемен шындықты объективті білу туралы ақпаратты беру, нормативтік (құқықтық), оның қызметі қолданыстағы құқықтық жүйе, әкімшілік істер бойынша қоғамдық тәртіпті сақтау, әкімшілік істер, оның функциясы адамдар тобын, кәсіпорынды, мемлекетті тиімді басқаруды ұйымдастыру болып табылады.

Бұл ұсынылған функционалдық стильдердің жіктелуінің негізі олардың мақсатының функциясы болып табылады.

Әлеуметтік және өндірістік қарым-қатынастардың өзгеруі олардың сөйлеу қарым-қатынастарының өзгеруіне әкеліп соғады: функционалды стилдер әртүрлілігі көбеюде. Әр түрлі стильдер өзара әрекеттесіп жаңа функционалды стильдер жіктелісіне әкеледі. Мысалы, көркем және ғылыми – ғылыми фантастикаға, ғылы-

ми және публицистикалық – ғылыми-танымалдылыққа, көркем жанр – түрлі көркем сериалдарға, реалити шоу, діни және публицистикалық телебағдарламалар және көркем фантазия т.б. толықтырылады. Функционалдық стильдердің ашық және жаңа түрлері пайда болып, олар түрленіп отырады. Функционалдық стильдердің орталық өзегі мен шеткері аймақтары (перифериясы құрылғылары) бар ашық жүйелер пайда болады. Функционалдық стильдердің негізгі орталық өзегі сол стильге тән тілдік амалдар өз функциясын атқарады, ал шеткі аймақтарында тілдік емес шектеулі стилистикалық тәсілдер қолданылады. Керісінше, «Арнаулы мақсаттағы тіл» функционалдық стилідегі тақырыптық өріспен шектелмейді және бұл саладағы мамандармен және маман еместермен де хабар алмасуға арналған. «Арнаулы мақсаттағы тіл» және функционалды стильдің тұжырымдамасы ортақ болып табылады, сонда-ақ коммуникативтік функциясы да бірдей.

Регистр термині А.К.Халлидейдің есімімен байланысты. Бұл термин социологияда, стилистикада, қолданбалы лингвистикада «сөйлеу тәсілі» және тілдегі функцияның вариация процестерін анықтау үшін кеңінен пайдаланылады. Регистр әртүрлі ситуациядағы тілдің функционалды түрлілігін көрсетеді [4].

Бұл термин құрылымдық-функционалды лингвистиканың дамуына байланысты түрлі өзгеріске ұшырады. Регистрдің алғашқы мәні – түрлі типтік лексикалық-грамматикалық бірліктерден тұратын мәтіннің типтік моделі. Ереже ретінде регистр әр түрлі контексте тілдің функционалды түрін білдіреді.

Регистр әрдайым ықтималдық болып табылатын және сандық жағдайлы параметрлері болмаған кезде айқын емес тұжырымдама екенін атап өткен жөн. Жүйелік функцияның лингвистиканы дамытумен қатар тізілім тұжырымдамасы елеулі өзгерістерге ұшырайды. Регистр мәтін және әлеуметтік контексті жағдайдың түрі арасында делдал ретінде әрекет етеді. Әрбір жағдай (ситуация типі) әлеуетті құндылықтарды өзектендіруге қатысты үш өлшеммен сипатталады:

- өріс – әлеуметтік қызмет саласы, пәндік сала;
- байланысқа қатысушылардың әлеуметтік рөлі;
- тілдің қалыпты рөлі (жзбаша, ауызша арна, жанр, әдеби және әдеби емес).

Жағдайдың үш өлшеміне қызмет ететін тіл функциясы:

- тәжірибенің тұжырымдамалық көрінісі;
- әлеуметтік қатынастарды және тұлға аралық қолдау;
- мәтіндік маңызды мәтін құру.

Әрбір функция жағдайдың осы түріндегі әлеуетті мәндерді түсіндіреді. Осы жағдайдағы әлеуетті құндылықтардың әрқайсысынан айтушы тек кейбіреулерін түсінеді. Осындай жағдайға байланысты шарттардың жиынтығы – бұл үзіліссіз қосылуды, мәтін мен оның әлеуметтік-семиотикалық орта арасындағы үзіліссіздікті орнатуға мүмкіндік беретін тұжырымдамасы. Арнайы мәтінде грамматикалық және лексикалық бірліктерді мұқият тандауды талдай отырып, біз оның түзілімін анықтай аламыз және әлеуметтік жағдайды қалпына келтіруге болады.

Регистр – бұл функционалды тіл, семантикалық тұжырымдама, өрістің белгілі бір жағдайлық жиындарына тән, мағынаны конфигурациялауды білдіретін тұжырымдама. Регистр тұжырымдамасы кейде «арнаулы мақсаттағы тіл» тұжырымдамасымен тікелей қатысты болып келеді. Алайда, осы тұжырымдамалар арасында түбегейлі айырмашылық бар екендігін атап өту керек. Тұжырымдамалық тіркелім «арнаулы мақсаттағы тілге» қарағанда әлдеқайда кең. «Арнаулы мақсаттағы тіл» тілден айырмашылығы тіркесім сөйлеу актісінің контекстік мән-

мәтініне байланысты рөлдерге ауыса алу үшін адамның тілді қолдануына тікелей байланысты. Регистрдің жіктемесі – іскерлік, құқықтық, ғылыми және техникалық ағылшын тілінің тілдік құрылымдарының гетерогенді жиынтығы.

Регистр – дискурс деңгейінде тіл сипаттамасының бірлігі болып табылатын көпөлшемді тұжырымдама. Сөйлеу деңгейінде тілді сипаттайтын көпөлшемді тіркесім үшөлшемді жүйедегі дискурстарды сипаттау үшін пайдаланылады. Ол өз кезегінде өлшем өрісіндегі қосалқы тіл және функционалдық стиль сияқты сандарды қамтиды, жанр және коммуникациялық сияқты өлшемдер режимінде танылады. Сонымен қатар, қосалқы тілдердің мағынасы санаттарға функциялық немесе риторикалық стильдерге жатқызылады, байланыс арнасы мен жанрды құрылымдық тұжырымдама ретінде қарастырады, ресми санаттағы тізілім функционалдық стильдің және жанрдың ішкі нышанына сәйкес келетін тілдің ерекше мақсаттарына арналған тілмен көпөлшемді бірлікке ұқсас.

Сонымен қатар, жанрлар мен регистрлерден айырмашылығы тек мәтіндерде ғана жүзеге асуы мүмкін, себебі олар мәтіннің басталуын, жалғасуы мен аяқталуын білдіреді. Жанрды талдауда заманауи көзқарас керек, бір жанрға ұқсас ресми және семантикалық түрде қайталанатын оқудың маңыздылығын мойындай отырып, осы сипаттамалар әлеуметтік іс-әрекеттегі басқа терең ұқсастықты білдіретін құрал ретінде, үстірт құрылым ретінде де қарастырылады.

Қорыта келгенде арнаулы мақсаттағы тіл саласы лингвистикадығы жаңа бағыт болып табылады. Бұл саланың өзінің даму тарихы, пайда болу алғы шарттары, ғылыми-теориялық негізі бар. Бұл сала жанр түрлері, функционалды стиль, компьютерлік лингвистика, сөйлеу коммуникациясы сияқты ғылым салаларымен тығыз байланыста оқытылады. Бұл лингвистика саласының арнаулы лексика-грамматикалық бірліктері, коммуникативтік белгілі өлшемдері, арнаулы мамандық терминдері бар, сондықтан бұл саланы зерттеудің өзектілігі әлеумет тарапынан сұраныс тудырады.

ӘДЕБИЕТТЕР ТІЗІМІ:

[1] Арнольд И.В. Стилистика современного английского языка (стилистика декодирования). –Л.,1981. – С.245

[2] Лингвистический энциклопедический словарь / Под.ред. В.Н.Ярцевой. – М.,1990. – С.567.

[3] Hutchinson T., Waters A. English for Specific Purposes: A learning-centered approach. Cambridge: Cambridge University Press, 1987.

[4] Halliday M. A. K. Language as Social Semiotic. – London: Edward Arnold, 1978. P. 145.

МРНТИ 16.21.43

Г.С.Лепесбай

Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті және «Ғылым ордасы»
кешенінің базасындағы ғылыми-зерттеу институттарының бірлескен
білім беру бағдарламаларының 2-курс магистранты.

Алматы қаласы, Қазақстан